

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ 31% (από το Entebbe στη Λυσιστράτη)

Σε πρόσφατη έρευνα της αμερικάνικης ADL (Anti-Defamation League) για τον αντισημιτισμό η Ελλάδα – πάντα πρωτοπόρα – βγήκε πρώτη σε πολίτες που ενστερνίζονται αντισημιτικές αντιλήψεις, με ποσοστό 69%. Ακόμη και σε παγκόσμια κλίμακα, ανήκει στις πρώτες χώρες. Δεν εκπλαγήκαμε για την ψηλή θέση που κατέλαβε η Ελλάδα σε άλλον έναν αρνητικό τομέα, μιας και ζούμε με ανοιχτά αυτιά και μάτια σε αυτή την κοινωνία· εκπλαγήκαμε αντιθέτως από το πόσο ψηλό μοιάζει αυτό το 31% του πληθυσμού που δήθεν δεν μοιράζεται αντισημιτικές απόψεις. Στην αρχή, αστειευτήκαμε μεταξύ μας: μάλλον, είπαμε, αυτά ήταν τα πορίσματα μόνον της πρώτης έρευνας και θα ακολουθούσε και μία δεύτερη όπου θα αναγκάζονταν να ρωτήσουν και το υπόλοιπο 31%. Έπειτα μάθαμε πως η έρευνα «σε κατέτασσε» στους αντισημίτες, αν απαντούσες θετικά στις 6 από τις 10 εξόφθαλμα αντισημιτικές αντιλήψεις για τις οποίες ρωτιόταν η γνώμη σου. Άρα, το 69% δεν αφορά παρά τους «πολύ» αντισημίτες αυτής της χώρας. Και όχι όλους βέβαια. Έτσι, σουχάσαμε ότι δεν υπήρξε κάτι που δεν καταλάβαμε. Η ποιότητα της Ελλάδας αναδείχθηκε για άλλη μια φορά γιατί, βέβαια, σε αυτή τη χώρα όλα είναι τόσο ανοιχτά, τόσο ελεύθερα, τόσο μη-αυτολογοκριμένα, τόσο καθαρά και τόσο εξόφθαλμα, από τις καρδιές των κατοίκων της, μέχρι και τα μαχαίρια τους, λεκτικά ή και σιδερένια.

Όλα αυτά, φυσικά, έχουν συνέπειες για όσους στιγματίζονται. Πρώτα απ' όλα, οι εβραϊκές κοινότητες της χώρας, οι οποίες σε επίπεδο εκπροσώπησης, ως εκλεγμένες επιτροπές των ελάχιστων μελών της θρησκευτικής τους μειονότητας και κυριευμένες από το φόβο, από τη μέχρι τώρα αντιμετώπιση τους από το ελληνικό κράτος, ζούνε στο έλεος του προς τα που θα φυσήσει ο ελληνικός πολιτικός αέρας. Το ελληνικό κράτος (σαμαρο-βενιζελικής και τσιπρικής απόχρωσης), το είδαμε κατά τη διάρκεια της κρίσης όχι μόνο να είναι σε επίγνωση του πόσο χρήσιμο χαρτί είναι ο αντισημιτισμός αλλά και να παίζει αυτό το χαρτί για χάρη του λαού του, που λέγεται ότι βρίσκεται σε κρίση (υποθέσεις Σάμπι Μιωνή, Καρυπίδη κτλ). Παρά την όποια συνεργασία με το Ισραήλ, μάλιστα, και την υποτιθέμενη εγρήγορση του ελληνικού κράτους για περιστατικά αντισημιτισμού, δεν ήταν άλλος από τον υπουργό Βορίδη αυτός που έστησε τη σκευωρία εναντίον του Μιωνή. Αλλά και πριν την κρίση τα πράγματα δεν ήταν πολύ διαφορετικά. Στη δεκαετία του 2000 ο μεγαλύτερος και πιο εξόφθαλμα αντισημίτης της χώρας Κ. Πλεύρης αθωώθηκε από τα ελληνικά δικαστήρια, πρωτόδικα και του άρειου πάγου, στρώνοντας μετέπειτα το δρόμο στους νεοναζί της χ.α. Ήδη από τη δεκαετία του '80 ένας άλλος υποψήφιος δολοφόνος εβραίων, που άκουγε στο όνομα Οσάμα Αλ Ζόμαρ είχε απελευθερωθεί από το (πασοκικό τότε) ελληνικό κράτος, παρόλο που είχε συλληφθεί με ένα βανάκι τίγκα στα όπλα και προηγουμένως η Ιταλία είχε ζητήσει την έκδοση του για διεξαγωγή τρομοκρατικής επίθεσης με νεκρό δίχρονο εβραίοπουλο στη μεγάλη συναγωγή της Ρώμης. Τι; Σας θυμίζουν όλα αυτά κάτι από αντιμετώπιση της ΜΑΒΗ από το ελληνικό κράτος; Ναι, καλά κάνουν και σας το θυμίζουν. Προσθέστε τις εβραϊκές περιουσίες ελλήνων δωσιλόγων που δεν επιστράφηκαν ποτέ σε εβραίους, προσθέστε το γελοίο τίμημα που το 2010 έδωσε το ελληνικό κράτος για την αρπαγή του τεράστιου χώρου του Α.Π.Θ. στη Θεσσαλονίκη, προσθέστε μερικές δεκάδες ακόμα άγνωστες υποθέσεις τέτοιων περιπτώσεων,

προσθέστε τη μη καταδίκη των ελληνοχριστιανών ρουφιάνων που έδωσαν εβραίους στους γερμανούς, αλλά και την απελευθέρωση του Μαξ Μέρτεν, όπως και τη μη αναγνώριση του Ισραήλ από την Ελλάδα μέχρι και 43 χρόνια μετά την ίδρυση του από τον ΟΗΕ... ε και έχετε αρκετά, όχι όλα, από τα στοιχεία που έχουν χτίσει αργά και σταθερά αυτό το αίσθημα φόβου και μετριοπάθειας της εβραϊκής κοινότητας στην Ελλάδα απέναντι στο ελληνικό κράτος.

Οι δεύτεροι με διαφορά απομονωμένοι και στιγματισμένοι, κατά περιόδους, στην Ελλάδα του αντισημιτισμού δεν είναι άλλοι από τους μη-εβραίους ορκισμένους εχθρούς του αντισημιτισμού, πολιτικοποιημένους ή μη. Το ελάχιστο που τους περιμένει είναι η απόδοση των χαρακτηριστικών του «πράκτορα». Κάθε άρθρο που θα επιχειρήσει να μιλήσει για αντισημιτισμό θα προκαλέσει υποψία στον έλληνα αναγνώστη. Μήπως ο αρθρογράφος είναι εβραίος; Όταν πριν από χρόνια στο δικηγορικό γραφείο της νούμερο ένα συνηγόρου πολιτικών κρατουμένων είχε χτυπήσει την πόρτα μια ασκούμενη δικηγόρος που μεταξύ άλλων είχε την απροσεξία να αποκαλύψει στη μέλλουσα εργοδότη της την ενασχόληση και το ενδιαφέρον της για τον αντισημιτισμό, δεν ήταν περίεργο η συνηγόρος να τη ρωτήσει: «είσαι εβραία;» Αν δεν είναι κανείς εβραϊκής καταγωγής, με βάση τους νόμους της Νυρεμβέργης πάντα, δεν γίνεται κατανοητό από τον έλληνα, οποιασδήποτε τάξης, πνευματικού επιπέδου και φύλου, ποιο θα μπορούσε να είναι το όφελος του από μια τόσο αντι-κοινωνική ενασχόληση.

Στις αρχές του περασμένου Σεπτεμβρίου, έτσι, όταν διοργανώθηκε για πρώτη φορά από αριστερούς στην Ελλάδα μια δράση για να μοιχοταριστεί μια θεατρική παράσταση που διοργανωνόταν από ισραηλινό πανεπιστήμιο, κανείς δεν θεώρησε την "πολιτική" αυτή δράση, περίεργη, φασιστική ή νεοναζι κόπιας, παρόλο που το μοιχοκότζ αυτό διοργανώθηκε από ελληνικές αριστερές ομάδες και ο μοναδικός της στόχος ήταν να αποκλείσει βάσει εθνικής καταγωγής ένα θέατρο από το να διεξαχθεί στα φιλόξενα κατά τα άλλα ελληνικά εδάφη. Επειδή αυτή η χώρα – και συνεπώς ούτε οι αριστεροί υπήκοοι της – δεν απολαμβάνει της ικανότητας της μνήμης, ήταν επόμενο, δε, να μη θυμάται κανείς πως μια άλλη (πολιτική) παρέα στα νιάτα της, κάπου στη δεκαετία του '70, με περίσσιο ριζοσπαστισμό, είχε επίσης μοιχοκότσει κινηματογράφους που πρόβαλαν μια αμερικάνικη φιλο-ισραηλινή ταινία, το *Entebbe*, με το να βάλει βόμβες σε αυτά τα σινεμά... Μάλιστα, τότε, επειδή δεν υπήρξε άμεση ανάληψη ευθύνης από τους δράστες, μέχρι και η 'Αντι-πληροφόρηση', το περιοδικό που μοίραζε η αριστερή επαναστατική οργάνωση Ε.Λ.Α., είχε συμπεριλάβει τη δράση εκείνη στην ένοπλη λαϊκή επαναστατική βία της περιόδου. Κανένας, μάλιστα, δεν φαίνεται να άλλαξε γνώμη για αυτό ακόμα κι όταν σύντομα η τότε (πολιτική) παρέα, οι ιδρυτές δηλαδή της χρυσής αυγής, συνελήφθησαν για τις πράξεις αυτές. Πρώτοι διδάξαντες, λοιπόν, και στην Ελλάδα οι εθνικοσοσιαλιστές. Όμως, όπως τότε δεν φάνηκε τίποτα περίεργο σε κανέναν, έτσι και σήμερα τίποτα δε φάνηκε περίεργο σε κανέναν για το αριστερής σκοπιμής μοιχοκότζ. Ωστόσο, όταν 4-5 άτομα φάνηκε να συγκεντρώνονται με ένα πανό ενάντια στον αντισημιτισμό και ένα άτομο με μια ισραηλινή σημαία, απέναντι στη μη-περίεργη δράση

των αριστερών ομάδων που παρεμπιπτόντως κουβαλούσαν μαζί τους 3-4 παλαιστινιακές σημαίες τουλάχιστον, τότε έπεσαν όλοι πάνω στην αισχρή μειοψηφία των αντιδρώντων. Αναμενόμενο και πάλι. Κοινωνική-πολιτική απομόνωση, ακατάσχετο ρατσιστικό και αντισημιτικό βρισίδι, επιπέδου νεοναζί, και βέβαια απειλές για σωματικές επιθέσεις αποτέλεσαν όλο το ρεπερτόριο της αντίδρασης απέναντι σε αυτούς τους 7-8 τρελούς, περιέργους, ίσως «πράκτορες», ίσως «πούστηδες», σίγουρα άμαθους της ελληνικής πραγματικότητας. 31% μη-αντισημίτες; Προκαλεί γέλιο. Πάντως, η πρώτη απόπειρα αντισημιτικού μποϊκοτάζ στην Ελλάδα συνάντησε την άξια αντίπαλο της: την πρώτη απόπειρα συγκέντρωσης ενάντια στον αντισημιτισμό.

Παράλληλα, και ενώ αυτά γίνονται στο δρόμο, οι ακαδημαϊκοί ψάχνουν. Ψάχνουν συνδέσεις, σημεία συνάρθρωσης του αντισημιτισμού με την ελληνική εθνική συνείδηση και ταυτότητα. Οι έλληνες είναι πιο επιρρεπείς στη συνωμοσιολογία, άρα και στον αντισημιτισμό, αποφάνθηκε μία από αυτές τις έρευνες η οποία παρουσιάστηκε το περασμένο καλοκαίρι στο Βερολίνο. Δεν είναι κάτι καινούριο, μάλλον, σαν πόρισμα μιας και έχει ήδη διατυπωθεί αντίστοιχο συμπέρασμα στα τέλη της δεκαετίας του '80. Ωστόσο, καινούριο ή μη, οι έρευνες δεν παίρνουν θέση. Οι έρευνες καταγράφουν. Το πόσο εκτός εποχής, θέματος και μόδας είναι να παίρνεις θέση ενάντια στον αντισημιτισμό φαίνεται μόνον από την σπάνη (επιστημονικό-κλάδο-προς-κλάδο, πολιτική-ομάδα-προς-ομάδα) γύρω από τη συζήτηση του ζητήματος. Τα βιβλία των πανεπιστημιακών ελάχιστα, μετριοπαθή και στερεοτυπικά. Κανένα δε βάζει το μαχαίρι στο κόκκαλο υπερασπιζόμενο τους έλληνες εβραίους απέναντι σε όσα τράβηξαν από το ελληνικό κράτος. Στην καλύτερη περίπτωση, γίνονται νέες εκδόσεις που αφορούν τους νεκρούς εβραίους του Ολοκαυτώματος και τα μνημεία τους. Για τους ζωντανούς – εκεί που βρίσκεται όλο το νόημα – ούτε κουβέντα. Και ο θεωρούμενος πιο αντισημίτης συγγραφέας πρέπει να κρατήσει σε κάποιο μέρος του λόγου του ένα «ναι μεν αλλά...» για το Ισραήλ, το σιωνισμό κτλ. Οι πιο έξυπνοι από τους συγγραφείς για τον αντισημιτισμό, ενόψει φυσικά της συνεργασίας Ελλάδας-Ισραήλ, γυρεύουν συνεργασίες και χρηματοδοτήσεις. Βλέπετε, το προϊόν είναι σπάνιο άρα μπορεί να υπάρχει μια κάουλα χρημάτων και δόξας ανεκμετάλλευτη. Για τις πολιτικές ομάδες δεν αξίζει να μιλήσουμε. Εδώ και δεκαετίες η γραμμή του ελληνικού κράτους πάνω στο ζήτημα είχε τη δική του προβιά στις γραμμές της αριστεράς. Μεγαλώσαμε, πολιτικοποιήσαμε φορώντας παλαιστινιακά μαντίλια. Χορέψαμε, χτυπηθήκαμε με τους στίχους των Πίσσα και Πούπουλα στο «Ξυπνάτε, Πεθαίνω»: «Σοφέ εβραΐε βερά τον παλαιστίνιο αυτό/ χάρις» του τον πόνο, σφάξ' του το μαυρό.» Οι εβραίοι των «πολιτικών χώρων» δεν είχαν κανένα όφελος από την αποκάλυψη της ταυτότητας τους. Σε κατάληψη της Θεσσαλονίκης, αν είχες χαρακτηριστική μύτη, θα μπορούσαν να σε λένε οι σύντροφοί σου «η Δήμητρα η εβραία», ενώ σε στέκι της Λάρισας θα μπορούσες να βρεις και ένα «αστείο» post-it στο φούρνο που να λέει: «Αλμπέρτο, εδώ είναι η θέση σου!» Και κάπως έτσι μας φαίνονται πολύ λίγες, πολύ μικρές, πολύ ανεπαρκείς οι ακαδημαϊκές έρευνες. Είναι δύσκολο οι έρευνες γενικά, βέβαια, να αποδώσουν το κοινωνικό κλίμα. Και είναι, αντίστοιχα, δύσκολο οι μη-εβραίοι πολιτικοποιημένοι να μην αισθανθούν το μίσος

απέναντι στους εβραίους και, αφού έχουν την πολυτέλεια του να μην πάρουν θέση, να διαπράξουν την πλιθιότητα και να πάρουν θέση υπέρ του δικαιώματος μιας φιλήσυχης ζωής των εβραίων, εναντίον του αντισημιτισμού και του σύγχρονου του δίδυμου, του αντισιωνισμού. Δύσκολα βήματα, δύσβατα μονοπάτια απομόνωσης. Μπάτσι, κράτος, αριστεροί και ναζί θα βρεθούν απέναντι στους πλιθιούς αυτούς, τους περιέργους, τους απλήρωτους «πράκτορες» και τα ρέστα. Μοιάζει με μια νοητή φυλακή.

Φυλακισμένοι σε κακές εποχές εξομολογούνταν πως το βάρος της καταστολής και της απομόνωσης, έτρεφε το πείσμα τους, μολονότι δεν έλλειψαν οι στιγμές που ακόμα και οι ίδιοι έφτασαν να αμφισβητήσουν το μυαλό τους και τη ριζωμένη αίσθηση δικαίου τους. Οι πιο αξιοπρεπείς από αυτούς συνέχισαν να τολμούν, συνέχισαν να διατηρούν τη γνώμη των ακατανόητων για το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας και υλικά μη-ανταποδοτικών, για τους ίδιους, αντιλήψεών τους. Στα δικά μας τώρα, για τους εβραίους αυτής της χώρας το ξέρουμε, είναι μονόδρομος να υπερασπιστούν τις υπάρξεις τους. Οι υπόλοιποι, οι μη-εβραίοι, όμως, το 'χουμε για θέμα πολιτικής αξιοπρέπειας. Είμαστε λίγοι και λίγες όσες και όσοι μιλάμε ενάντια στον αντισημιτισμό, οι συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές, δεν παύουμε να το θεωρούμε δίκαιο, δεν παύουμε να θεωρούμε πως πρέπει να ανοίξουμε χώρο για κάθε τέτοια συζήτηση και αντιπαράθεση, όπως (θα) κάνουμε με κάθε κυνήγι στιγματισμένων και απόκληρων της ελληνικής κοινωνίας. Κι αυτό γιατί κέντρο των αντιλήψεων μας είναι η άρνηση της κάλυψης των εγκλημάτων αυτής της κοινωνίας και του κράτους της· αυτός είναι και ο πυρήνας της πολιτικής μας ενασχόλησης, αυτός είναι ο μονόδρομος που έχουμε επιβάλει στον εαυτό μας.

Βιτρίνα στη μουσουλμανική συνοικία των Τιράνων